

2021

JAARVERSLAG

PHOTO © LUC SCHROBILTGEN

THE ROYAL ACADEMIES FOR SCIENCE AND THE ARTS OF BELGIUM

Académie royale des Sciences, des Lettres
et des Beaux-Arts de Belgique

Koninklijke Vlaamse Academie van België
voor Wetenschappen en Kunsten

The Royal Academies for Science and the Arts of Belgium - RASAB vzw/asbl

RASAB

JAARVERSLAG 2021

www.rasab.be

INHOUDSTAFEL

Contactinformatie	3
RASAB vzw	4
Inleiding	4
Bestuur	4
Nationale Wetenschappelijke Comités	6
Inleiding	6
Activiteitenverslagen	6
Lijst van de Nationale Wetenschappelijke Comités & Internationale Unies	6
Internationale samenwerking	10
ALLEA – All European Academies	10
CAETS - International Council of Academies of Engineering and Technological Sciences	12
EASAC – European Academies Science Advisory Council	14
ESAF – European Science Advisors Forum	15
Euro-CASE – European Council of Academies of Applied Sciences, Technologies and Engineering	16
International Human Rights Network of Academies and Scholarly Societies	17
IAP – Inter Academy Partnership	18
ISC– International Science Council	18
SAPEA – Science Advice for Policy by European Academies	19
UAI – Union Académique Internationale	20
Algemeen Secretariaat van de Union Académique Internationale	23
Bijlagen	24
Lijst van Belgische Vertegenwoordigers Federaties van academies (2021)	25

CONTACTINFORMATIE

The Royal Academies for Science and the Arts of Belgium (RASAB) vzw/asbl

Adres Hertogsstraat 1 Rue Ducale
1000 Brussels
Belgium

E-mail secretariat@rasab.be

Website www.rasab.be

Team

Jan Albert (NL) jan.albert@rasab.be

+32 2 550 23 17

Internationale relaties (KVAB)

Isabelle Algrain (FR) isabelle.algrain@academieroyale.be

+32 2 550 22 02

Internationale relaties (ARB), *Union Académique Internationale*

Laurent Hansen (FR) laurent.hansen@academieroyale.be

+32 2 550 22 47

Nationale Comités, Vzw

Ellen Serrien (NL) ellen.serrien@kvab.be

+32 2 550 23 22

Boekhouding

THE ROYAL ACADEMIES FOR SCIENCE AND THE ARTS OF BELGIUM

1. Inleiding

De vzw "The Royal Academies for Science and the Arts of Belgium" werd in 2001 opgericht door de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (KVAB)¹ en de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique (ARB)². De vereniging is gevestigd in het Troongebouw van het Paleis der Academiën in Brussel.

De Belgische Koninklijke academies bevorderen en promoten wetenschappen en kunsten in België. Om hieraan tegemoet te komen organiseren de academies wetenschappelijke en culturele activiteiten, trachten ze de interuniversitaire samenwerking in België te stimuleren, zorgen ze voor vertegenwoordiging in internationale organisaties en fora, trekken ze buitenlandse vorsers aan, formuleren ze adviezen aan de regering, industrie, onderwijs- en onderzoeksinstituten en reiken ze prijzen uit aan talentvolle vorsers en kunstenaars.

RASAB is verantwoordelijk voor de coördinatie van de activiteiten op nationaal en internationaal niveau van de twee academies, zoals de nationale wetenschappelijke comités en de vertegenwoordiging van België in de federaties van academies zoals EASAC, ALLEA, ISC, SAPEA, etc.

De statuten van RASAB werden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 19 April 2001.

2. Bestuur

De Algemene Vergadering is samengesteld uit de voorzitters, de vast secretarissen en een vertegenwoordiger van elk van de vier klassen van de 2 academies, in totaal 12 leden.

Het jaarlijkse voorzitterschap van de RASAB wordt beurtelings waargenomen door de voorzitters van de ARB en de KVAB. In 2021 werd RASAB voorgezeten door mevrouw Elisabeth Monard, voorzitter van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (KVAB)

¹ www.kvab.be

² www.academieroyale.be

Raad van Bestuur 2021

ARB	KVAB
Isabelle Ferreras <i>Président</i>	Elisabeth Monard <i>Voorzitter</i>
Didier Viviers <i>Secrétaire perpétuel</i>	Freddy Dumortier <i>Vast secretaris</i>

Algemene Vergadering 2021

ARB	KVAB
Isabelle Ferreras <i>Président</i>	Elisabeth Monard <i>Voorzitter</i>
Didier Viviers <i>Secrétaire perpétuel</i>	Freddy Dumortier <i>Vast secretaris</i>
Albert Goldbeter <i>Classe des Sciences</i>	Christoffel Waelkens <i>Klasse van de Natuurwetenschappen</i>
Christian Vandermotten <i>Classe des Lettres et des Sciences morales et politiques</i>	barones Els Witte <i>Klasse van de Menswetenschappen</i>
Henri Vanhulst <i>Classe des Arts</i>	Luc Van Hove <i>Klasse van de Kunsten</i>
Jean-Louis Migeot <i>Classe Technologie et Société</i>	Joos Vandewalle <i>Klasse van de Technische Wetenschappen</i>

De Algemene Vergadering 2021 van RASAB werd op 7 juni online gehouden, vanwege de Covid-19-pandemie.

NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE COMITÉS

1. Inleiding

De opdracht van de Nationale Comités is de bevordering en coördinatie voor België van de studie van verschillende wetenschappelijke disciplines die binnen hun bevoegdheid vallen, hoofdzakelijk vanuit een internationaal standpunt.

De Nationale Comités werken onder de bescherming van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten en de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique, verenigd in RASAB dat verantwoordelijk is voor de financiële en logistieke ondersteuning van de Nationale Comités, zowel in de dagelijkse werking, als bij de organisatie van wetenschappelijke evenementen door de Nationale Comités in het Paleis der Academiën.

De Nationale Comités zijn gelijkmatig samengesteld uit leden van de frans- en nederlandstalige taalrol.

2. Activiteitenverslagen

Elk jaar publiceren de Belgische wetenschappelijke comités hun activiteitenverslagen, gecoördineerd door RASAB. Om het overzicht te bewaren worden deze verslagen niet geïntegreerd in dit globale jaarverslag.

Ze zijn beschikbaar in een apart bestand, dat te downloaden is op de website van RASAB³.

3. Lijst van de Nationale Wetenschappelijke Comités & Internationale Unies

De voorwaarde voor de oprichting van een Nationaal Comité is het bestaan van een internationale wetenschappelijke unie aangesloten bij ISC of van een wetenschappelijk orgaan van ISC (Wetenschappelijke Comités, Speciale Comités ...) in dezelfde wetenschappelijke discipline.

Alle Belgische wetenschappelijke comités zijn lid van één of meer internationale organisaties waar zij België vertegenwoordigen.

³www.rasab.be

National Comités	Internationale Unies
1) Antarctisch Onderzoek	Scientific Committee on Antarctic Research www.scar.org
2) Astronomie	International Astronomical Union (IAU) http://www.iau.org
3) Biochemie en Moleculaire Biologie	International Union of Biochemistry and Molecular Biology (IUBMB) www.iubmb.org
4) Biofysica	International Union of Pure and Applied Biophysics (IUPAB) www.iupab.org
5) Biomedical Engineering	International Federation for Medical and Biological Engineering (IFMBE) www.ifmbe.org International Union for Physical and Engineering Sciences in Medicine (IUPESM) www.iupesm.org
6) Bodemkunde	International Union of Soil Sciences (IUSS) www.iuss.org
7) Scheikunde	International Union of Pure and Applied Chemistry (IUPAC) www.iupac.org
8) Crystallografie	International Union of Crystallography (IUCr) www.iucr.org

9)	Geodesie en Geofysica	International Union of Geodesy and Geophysics (IUGG) www.iugg.org
10)	Geografie	International Geographical Union (IGU) www.igu-net.org
11)	Geologische Wetenschappen	International Union of Geological Sciences (IUGS) www.iugs.org
12)	Logica, Geschiedenis en Filosofie van de Wetenschappen	International Union of History and Philosophy of Science (IUHPS), • Division of History of Science and Technology (IUHPS-DHST) • Division of Logic, Methodology and Philosophy of Science (IUHPS-DLMPS) www.dlmops.org
13)	Wiskunde	International Mathematical Union (IMU) http://www.mathunion.org
14)	Mechanica	International Union of Theoretical and Applied Mechanics (IUTAM) www.iutam.net
15)	Microbiologie	International Union of Microbiological Societies (IUMS) www.iums.org
16)	Fysiologie and Farmacologie	International Union of Physiological Sciences (IUPS) www.iups.org International Union of Pharmacology (IUPHAR) www.iuphar.org

17)	Fysica	International Union of Pure and Applied Physics (IUPAP) www.iupap.org
18)	Psychologische Wetenschappen	International Union of Psychological Science (IUPsyS) www.iupsys.net
19)	Quaternair Onderzoek (BELQUA)	International Union for Quaternary Research (INQUA) www.inqua.org
20)	Radio-elektriciteit	International Union of Radio Science (URSI) www.ursi.org
		International Union of Biological Sciences (IUBS) * www.iubs.org

* België ondersteunt deze associaties (financieel), ondanks de afwezigheid van een Nationaal Comité momenteel.

INTERNATIONALE SAMENWERKING

1. ALL European Academies – ALLEA⁴

a. Inleiding

ALLEA, de federatie van alle Europese academies, werd opgericht in 1994 en verenigt momenteel 57 Academies uit 40 landen van de Europese regio. Haar leden zijn wetenschappelijke genootschappen, denktanks en onderzoeksorganisaties. Ze zijn zelfstandige gemeenschappen van leiders in het wetenschappelijk onderzoek afkomstig uit alle domeinen van de natuurwetenschappen, de menswetenschappen en de kunsten. ALLEA geeft zo toegang tot een ongeëvenaarde bron van intellectuele excellentie, ervaring en expertise.

Onafhankelijk van politieke, commerciële en ideologische belangen, wil ALLEA's beleidsadvies bijdragen tot de creatie van een kader waarbinnen wetenschap en onderzoek kunnen bloeien. Samen met haar lidacademies heeft ALLEA een overzicht over het volledige scala aan structurele problemen en beleidsuitdagingen op het vlak van wetenschap, onderzoek en innovatie in Europa. Zodoende laat ALLEA zich leiden door een gemeenschappelijk begrip van een Europese unie op basis van historische, sociale en politieke factoren en om wetenschappelijke en economische redenen.

De activiteiten van Allea zoomen in op onderzoeksethiek en onderzoeksintegriteit, intellectueel eigendomsrecht, e-humanities, Gggegevensbeheer, genoombewerking, gezondheidsongelijkheden, wetenschappelijk onderwijs, waarheid, vertrouwen en expertise, academische Vrijheid.

ALLEA is lid van SAPEA (Science Advice for Policy by European Academies), onderdeel van het European Commission Scientific Advice Mechanism (SAM).

b. Activiteiten 2021

ALLEA publiceerde een aantal boeken en standpunten in 2021:

- Report *International sharing of personal health data for research*, april 2021; gezamenlijk rapport van de European Academies Science Advisory Council (EASAC) en de Federation of European Academies of Medicine (FEAM).

⁴<http://www.allea.org>

- Discussion paper *Fact or Fake? Tackling Science Disinformation*, mei 2021.
- Report *Research Assessments that Promote Scholarly Progress and Reinforce the Contract with Society*, juli 2021; Gezamenlijk rapport met de Global Young Academy (GYA).
- Statement *The European Commission Public Consultation on the Data Act*, september 2021.
- Statement *Equity in Open Access*, oktober 2021.
- Report *Health Inequalities Research: New methods, better insights?*, november 2021.
- Statement *Vaccination Bottlenecks in the Global South and a Patent Waiver for Covid-19 Vaccines*, december 2021.

ALLEA organiseerde verscheidene events open voor het publiek tijdens het afgelopen jaar:

- Workshop *Current Challenges for International Large-scale Studies of Achievement*, Digital Event, januari 2021, in samenwerking met de National Academy of Educational Sciences of Ukraine.
- Webinar *Alternative Proteins, Consumers and Sustainability in Europe: Where next ?*, februari 2021.
- Webinar *Research integrity: how can we support and protect early-career researchers in cases of scientific misconduct?*, maart 2021.
- Webinar *Academic Freedom and Intellectual Dissent*, juni 2021.
- Conference *Future of Science Communication*, Digital Event, juni 2021.
- Conference *Beyond the Apple of Discord*, Digital Event, juli 2021, georganiseerd door Re-Imagine Europa (RIE) samen met ALLEA en EU-SAGE.
- 2021 Madame de Staël Prize Lecture *Climate Change in Human Rights Courts: Overcoming Procedural Hurdles in Transboundary Environmental Cases*, Berlin, november 2021.
- 11st Annual Conference of the *Observatory on History Teaching in Europe*, Strasbourg, december 2021.
- Final Conference *Health Inequalities: New Methods, Better Insights?* Amsterdam, december 2021.

c. Belgische vertegenwoordiging

Algemene Vergadering

Luc Duerloo (KVAB), François de Callataÿ (ARB) en Véronique Cabiaux (ARB) vertegenwoordigen de Belgische Academies op de ALLEA Algemene Vergadering. De 2021 sessie was op 5 mei online gehouden werd door de Council of Finnish Academies.

De volgende Jaarlijkse Vergadering van ALLEA zal plaatsvinden in Brussel op 11 en 12 mei. De Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique en de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten zullen samen gastheer zijn voor dit tweedaagse evenement in het Paleis der Academiën in het hart van de Belgische hoofdstad.

Werkgroepen

- Horizon 2020 - Framework Programme 9 Working Group

De FP9 Working Group beoogt te bewerkstelligen dat elk vervoliprogramma op het Horizon 2020-programma ontwikkeld wordt met voldoende aandacht voor de belangen van de wetenschappelijke gemeenschap en met een volledige vertegenwoordiging van de sociale en humane wetenschappen.

Didier Viviers (ARB) is de Belgische vertegenwoordiger in deze denkgroep.

2. International Council of Academies of Engineering and Technological Sciences – CAETS

a. Inleiding

CAETS is een onafhankelijke, niet-politieke, niet-gouvernementele, internationale organisatie van academies voor ingenieurs- en technologische wetenschappen, één academie per land, die de volgende doelstellingen nastreeft:

- Beschikbaarheid om regeringen en internationale organisaties te adviseren over technische en beleidskwesties met betrekking tot haar expertisegebieden;
- Bijdragen aan de versterking van ingenieurs- en technologische activiteiten om duurzame economische groei en sociaal welzijn in de hele wereld te bevorderen;

- Het bevorderen van een evenwichtig inzicht in de toepassingen van techniek en technologie door het publiek;
- Een internationaal forum bieden voor discussie en communicatie over ingenieurs- en technologische kwesties van gemeenschappelijk belang;
- Het bevorderen van coöperatieve internationale ingenieurs- en technologische activiteiten door middel van zinvolle contacten voor de ontwikkeling van programma's van bilateraal en multilateraal belang;
- Internationaal de verbetering van het ingenieursonderwijs en -bedrijf aanmoedigen; en
- Het stimuleren van de oprichting van extra technische academies in landen waar die nog niet bestaan.

De eerste Internationale Convocatie van Academies voor Engineering en soortgelijke instellingen werd gehouden in 1978. Kleine wijzigingen werden aangebracht in de titel van de daaropvolgende convocaties van 1980 tot 1985. In 1985 werd de naam "Council of Academies of Engineering and Technological Sciences (CAETS)" overeengekomen. Bij de oprichting in 2000 werd de naam de "International Council of Academies of Engineering and Technological Sciences, Inc. (CAETS)."

b. Activiteiten in 2021

Het jaarlijkse congres heeft in september in Argentinië plaatsgevonden, met hoofdzakelijk digitale deelname. Het thema van de jaarlijkse vergadering was The Future of Energy.

CAETS heeft in 2021 een nieuw initiatief gelanceerd: wetenschapscommunicatieprijzen. Er zijn twee categorieën: één voor leden van de aangesloten academies en één voor junior high potentials.

c. Belgische vertegenwoordiging

Board

Elisabeth Monard (KVAB) is aangesteld als lid van de Raad van bestuur voor een mandaat van 2 jaar.

Algemene Vergadering

Paul Verstraeten (KVAB) is de Belgische vertegenwoordiger binnen de Algemene Vergadering van CAETS.

Steering Committees

Christiane Malcorps (KVAB) en Willy Van Overschée (KVAB) traden toe tot de CAETS diversity steering group.

3. European Academies Science Advisory Council – EASAC⁵

d. Inleiding

EASAC - the European Academies Science Advisory Council - wordt gevormd door de Nationale academies voor Wetenschappen van de lidstaten van de Europese Unie. EASAC zorgt voor een samenwerking tussen de academies met als doel het verlenen van wetenschappelijk advies aan de Europese beleidsmakers. EASAC biedt zo de mogelijkheid aan de Europese wetenschappers om collectief te worden gehoord. Op deze manier draagt EASAC de visie van de academies uit dat wetenschap centraal staat in vele aspecten van het moderne leven en dat de erkenning van de wetenschappelijke dimensie een voorwaarde is voor verstandige politieke beslissingen. Deze visie ligt reeds ten grondslag aan de werkzaamheden van tal van nationale academies. Gezien de toenemende rol van de Europese Unie in de politieke arena, erkennen de nationale academies dat de reikwijdte van hun adviserende werkzaamheden verder moet gaan dan de nationale grenzen en dat ook het Europese niveau niet uit het oog mag verloren worden.

EASAC is lid van SAPEA (Science Advice for Policy by European Academies), onderdeel van het European Commission Scientific Advice Mechanism (SAM).

e. Activiteiten 2021

EASAC publiceerde enkele rapporten en statements in 2021:

- *International Sharing of Personal Health Data for Research*, april 2021.
- *Decarbonisation of the Health Sector*, april 2021.
- *Decarbonisation of buildings: for climate, health and jobs*, juni 2021.
- *A sea of change: Europe's future in the Atlantic realm*, June 2021.
- *Key Messages from European Science Academies for UNFCCC COP26 and CBD COP15*, juni 2021.
- *Key Messages from European Science Academies for UNFCCC COP26 and CBD COP15*, augustus 2021.

⁵ <http://www.easac.eu>

- *Tackling the effects of climate change on health in the Mediterranean and surrounding regions*, oktober 2021.

EASAC organiseerde verscheidene events open voor het publiek tijdens het afgelopen jaar:

- EASAC-FEAM webinar on *Decarbonisation of the Health Sector*, virtual event, mei 2021.
- Launch of EASAC Report on the *Decarbonisation of Buildings*, virtual event, juni 2021.
- Discussion event for ALLEA-EASAC-FEAM Report on *International Health Data Transfert*, virtual event, juni 2021.
- *Global Food Security Challenges*, webinar, juni 2021.
- Launch event for EASAC Report on *A sea of change: Europe's future in the Atlantic realm*, juni 2021.
- *Predatory Academic Journals and Conferences: a European perspective*, Joint IAP-EASAC webinar, november 2021

f. Belgische vertegenwoordiging

Council

Michel Crucifix (ARB) is het Belgisch lid van EASAC's Council. Hij nam deel aan de volgende vergaderingen:

- Algemene vergadering, Paris, 2-3 december.

Steering panels and working groups

EASAC's permanente stuurgroepen beslissen over de wetenschappelijke projecten van de federatie. De Belgische academies waren in 2020 vertegenwoordigd in 1 stuurgroep en 1 werkgroep:

- Energy Steering Panel: Derrick Gosselin (KVAB) is het Belgische lid in de EASAC's Energy Steering Panel.
- Crisis Resilience Working Group: Derrick Gosselin (KVAB) werd lid opgenomen van dit nieuw opgerichte EASAC werkgroep
- Regenerative Agriculture Working Group: Marc Van Montagu (KVAB) en Guy Smagghe (KVAB) zijn leden van deze werkgroep.

4. European Science Advisors Forum - ESAF⁶

a. Inleiding

The European Science Advisors Forum (ESAF) is een onafhankelijk, informeel netwerk van Europese op wetenschap gebaseerde strategische adviseurs, aangestuurd door haar leden. ESAF is een niet-juridische entiteit zonder budget. Leden moeten in staat zijn om wetenschappelijk onderbouwd strategisch advies te geven aan hun democratische regeringen. Hun advies moet gebaseerd zijn op openbaar onderzoek van de hoogste kwaliteit. ESAF-leden hebben veel te winnen bij het uitwisselen van informatie, expertise, werkwijzen en resultaten. Aangezien een dergelijke uitwisseling niet vanzelfsprekend is, biedt ESAF een platform en een netwerk voor organisaties die in verschillende systemen kunnen functioneren, maar een gemeenschappelijke basis hebben met betrekking tot hun ambitie om het beste wetenschappelijk onderbouwde strategische advies te geven. ESAF heeft geen formele adviestaak (en is in die zin complementair aan SAPEA), maar leden van ESAF kunnen hun krachten bundelen en gezamenlijk advies geven.

b. Belgische vertegenwoordiging

Op verzoek van BELSPO werden Didier Viviers (ARB) en Joos Vandewalle (KVAB) zijn de Belgische vertegenwoordigers binnen ESAF.

5. European Council of Academies of Applied Sciences, Technologies and Engineering - Euro-CASE⁷

a. Inleiding

The European Council of Academies of Applied Sciences, Technologies and Engineering is een onafhankelijke non profit koepelorganisatie van nationale academies van ingenieurswetenschappen, toegepaste wetenschappen en technologie van 22 Europese landen. Ze is gesticht in 1992 en handelt als een permanent forum voor uitwisselingen en consultatie tussen Europese instituties, industrie en onderzoeksinstellingen.

Sinds medio 2018 zijn KVAB en ARB (opnieuw) lid van Euro-CASE.

⁶ www.esaforum.eu

⁷ www.euro-case.org

b. Belgische vertegenwoordiging

Board

Luc Chefneux (ARB) en Joos Vandewalle (KVAB) zijn Belgische vertegenwoordigers in de Euro-CASE Board en namen deel aan volgende vergaderingen:

- Board meeting, 14 June, online.
- *Workshop Challenges for Science and Technology in the post-covid period - From Research to Innovation: A Challenge for Europe*, 9-10 september.
- Board meeting, online, 26 november, and congress *Engineering to Build Back Better* (25-26 November).

Working groups

Uitdagingen voor wetenschap en technologie in de post-covid periode Working group.

Deze werkgroep werd gelanceerd naar aanleiding van een paper uitgegeven door Erol Gelenbe met een team van de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique (ARB) eind 2020 betreffende de noodzakelijke evolutie van wetenschappelijke en technologische communicatie en verspreiding in een post-Covid-wereld.

De werkgroep legt momenteel de laatste hand aan een rapport met aanbevelingen dat voor het einde van het jaar moet worden gepresenteerd. Op 10 september 2021 werd in het Wetenschappelijk Centrum van de Poolse Academie van Wetenschappen in Parijs een workshop georganiseerd om de eerste resultaten aan de academies van Euro-CASE-leden te presenteren. Bij deze werkgroep zijn verschillende leden van de ARB betrokken: Erol Gelenbe, Guy Brasseur, Luc Chefneux, Véronique Dehant, Jean-Paul Haton, Michel Judkiewicz en Bernard Rentier.

6. International Human Rights Network of Academies and Scholarly Societies⁸

a. Inleiding

Het International Human Rights Network of Academies and Scholarly Societies helpt wetenschappers, ingenieurs en medici wereldwijd die slachtoffer zijn van ernstige repressie, hun aangedaan naar aanleiding van het geweldloos uitoefenen van hun rechten zoals beschreven in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Het netwerk bevordert ook de bewustwording van de rechten van de mens en institutioneel engagement tegenover de rechten van de mens in de nationale academies en wetenschappelijke gemeenschappen wereldwijd.

⁸http://www7.nationalacademies.org/humanrights/CHR_044113.htm

b. Belgische vertegenwoordiging

Voor het behandelen van de verzoeken verstuurd door het netwerk hebben de Koninklijke Vlaamse Academie van België en de Académie royale de Belgique een gezamenlijke commissie opgericht: *de Commissie voor de vrije beoefening van Wetenschappen en Kunsten*.

Samenstelling

ARB	KVAB
Jean-Marie Frère <i>Classe des Sciences</i>	Irina Veretennicoff <i>Klasse van de Natuurwetenschappen</i>
Paul Smets† <i>Classe des Lettres et des Sciences morales et politiques</i>	Marie-Claire Foblets <i>Klasse van de Menswetenschappen</i>
Pierre Bartholomé <i>Classe des Arts</i>	Willem Elias <i>Klasse van de Kunsten</i>
Carine Doutrelepont <i>Classe Technologie et Société</i>	Derrick Gosselin <i>Klasse van de Technische Wetenschappen</i>

7. InterAcademy Partnership – IAP⁹

IAP is een wereldwijd netwerk van nationale academies voor Wetenschappen. Het werd opgericht in 1993. Haar voornaamste doel is het bevorderen van de samenwerking tussen haar lidacademies, om de burgers en hun regeringen te adviseren over de wetenschappelijke aspecten van wereldwijde vraagstukken. IAP richt zich vooral op het helpen van kleine en nieuwe academies om deze doelen te bereiken. Via communicatieverbindingen en netwerken gecreëerd door IAP-activiteiten, zijn de academies in staat om hun invloed uit te breiden en hun adviezen en waarschuwingen onder de burgers en onder beleidsmakers in hun land te verspreiden.

⁹ <http://www.interacademies.net>

8. International Science Council – ISC¹⁰

a. Inleiding

The International Council for Science is een niet-gouvernementele organisatie met een wereldwijd lidmaatschap van nationale wetenschappelijke organisaties (140 leden) en internationale wetenschappelijke unies (40 leden). Alle Belgische Nationale Comit es zijn lid van  een van deze internationale wetenschappelijke unies.

De visie van de Council is om de vooruitgang van wetenschap te bevorderen als een globaal gemeenschappelijk goed. Wetenschappelijke kennis, data en expertise dienen universeel toegankelijk te zijn, en hun vruchten universeel gedeeld te worden. Het bedrijven van wetenschap moet inclusief en eerlijk verdeeld te zijn, ook in termen van wetenschappelijke onderwijskansen en capaciteitsontwikkeling.

b. Belgische vertegenwoordiging

Christoffel Waelkens is de Belgische vertegenwoordiger in ISC. In die hoedanigheid woonde hij op 10 en 11 juni de digitale jaarlijkse vergadering bij van de Europese leden van de ISC, en van 11 tot 13 oktober de tweede Algemene Vergadering van de ISC, eveneens langs digitale weg.

9. Science Advice for Policy by European Academies – SAPEA¹¹

a. Introduction

SAPEA verenigt de excellente kennis en expertise van meer dan 100 academies, jonge academies en academische associaties van meer dan 40 landen in Europa.

In nauwe samenwerking met de European Commission Group of Chief Scientific Advisors, verzorgt SAPEA tijdige, onafhankelijke en empirisch-gebaseerde wetenschappelijke expertise voor het hoogste beleidsniveau in Europa en het brede publiek. SAPEA is een onderdeel van het European Commission Scientific Advice Mechanism (SAM) dat onafhankelijk wetenschappelijk advies verschaft aan het College of European Commissioners om hun beslissingsproces te ondersteunen.

b. Activiteiten 2022

SAPEA publiceerde een aantal rapporten en statements in 2021:

¹⁰ <http://www.icsu.org/> <https://council.science/> <http://www.icsu.org/>

¹¹ <https://www.sapea.info>

- *A Systemic Approach to the Energy Transition in Europe, June 2021.*

Ronnie Belmans (KVAB) droeg bij tot dit SAPEA Evidence Review Report

10. Union Académique Internationale - UAI¹²

a. Inleiding

De Union Académique Internationale is een wereldwijde federatie van nationale academies voor menswetenschappen. Haar missie is het initiëren, erkennen, bevorderen en subsidiëren van internationale lange termijn-onderzoeksprojecten. UAI werd opgericht in 1919 in Parijs met een secretariaat in Brussel, met momenteel meer dan 100 leden uit 63 landen.

Vanuit de vaststelling dat vele belangrijke projecten in de menswetenschappen niet binnen een korte tijdspanne kunnen gerealiseerd worden, legt de UAI zich erop toe om ook langetermijnsprojecten te ondersteunen. De UAI sponsorde reeds meer dan 3000 boeken, waarvan vele ander onderzoek wordt ondersteund, zoals woordenboeken, encyclopedieën en tekstboeken. Enkele edities worden ook via internet verspreid. De UAI lanceert voortdurend nieuwe internationale projecten, zoals recent rond de transformatie van mediterrane steden doorheen de geschiedenis. Projecten die door de UAI ondersteund worden, zijn steeds een samenwerking tussen meerdere nationale academies. UAI ontvangt hiervoor financiering van diverse private en publieke bronnen.

De UAI promoot de rol van menswetenschappen in de huidige veranderende wereldcontext.

b. Belgische vertegenwoordiging

General Assembly

De laatste Algemene Vergadering van de UAI werd online in november 2021 gehouden en was voor de Unie de gelegenheid om haar honderdjarig bestaan te vieren. Catheline Périer-D'leteren (ARB) en Carlos Steel (KVAB) vertegenwoordigde de Belgische Academies. De volgende Algemene Vergadering zal plaatsvinden in Philadelphia van 15 tot 18 mei 2023.

Projecten¹³

¹² <http://www.uai-iaa.org>

¹³ Deze sectie wordt om de twee jaar geactualiseerd, ter gelegenheid van de UAI General Assemblies, waarbij alle projecten geëvalueerd worden. Laatste update: 2021 (2021 UAI GA, online).

Als mede-oprichters zijn de Belgische academies en haar leden betrokken bij vele projecten onder voogdij van de UAI:

- Project 1 | *Corpus Vasorum Antiquorum*: Er werd een nieuw comité opgericht om nieuwe volumes over Belgische collecties Grieks aardewerk te publiceren. In samenwerking met het Louvre en de Beierse Academie zal de commissie van 10 tot 13 oktober 2022 een Internationale Conferentie organiseren in de Academie.
- Project 9.2 | *Aristoteles Latinus, Corpus Philosophorum Medii Aevi*: Carlos Steel (KVAB) wordt voorzitter van het wetenschappelijk comité en Lisa Devriese (KU Leuven) wordt directeur van het project. Er zijn tot nu toe 30 delen verschenen. Twee delen zijn onlangs gepubliceerd:
 - *Aristoteles, Physiognomonica. Translatio Bartholomaei*, ed. L. Devriese, *Aristoteles Latinus XIX* (Turnhout, 2019).
 - *Aristoteles, De historia animalium. Translatio Guillelmi de Morbeka. Pars secunda: lib. VI-X*, ed. P. Beullens and F. Bossier, *Aristoteles Latinus XVII 2.1.2* (Turnhout, 2021).
- Project 9.3 | *Avicenna Latinus, Corpus Philosophorum Medii Aevi*: Dit internationaal project wordt geleid door de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique, onder leiding van Pierre Jodogne (ARB). 11 volumes werden gepubliceerd. De Académie royale de Belgique deelde de UAI mee dat ze het project niet kan blijven steunen na de voltooiing van de *Physica*. Er is een internationale commissie opgericht om de voortzetting van het project te garanderen. Jules Janssens (KU Leuven) wordt de komende vijf jaar directeur van het project.
- Project 16 | *Corpus Vitrearum*: Yvette Vanden Bemden (ARB) en Anna Bergmans (KVAB) zijn leden van het Belgische Comité. Verschillende volumes zijn in voorbereiding. Één volume werd in 2018 gepubliceerd.
- Project 20 | *Corpus Antiquitatum Americanensium*: de CAA is een internationaal project bestaande uit een Amerikaans en een Europese onderzoeksgroep. Serge Lemaître van de Koninklijke Musea van Kunst en Geschiedenis vertegenwoordigt België in die project.
- Project 22 | *Fontes Historiae Africanae*: De doelstelling van FHA is om de bronnen van de Afrikaanse geschiedenis te publiceren. Jacques Vanderlinden van de Koninklijke Academie voor Overzeese Wetenschappen (KAOW) vertegenwoordigt België in dit project, waar België al 5 volumes heeft gepubliceerd. Het laatste Belgische volume werd in 2020 gepubliceerd.
 - LUFFIN, Xavier (éd.) 2020. *Un autre regard sur l'histoire congolaise. Les documents arabes et swahilis dans les archives belges (1880-1899)*.

- Project 26 | *Sylloge Nummorum Graecorum – SNG* is een internationaal project gewijd aan numismatiek. François de Callataÿ (ARB) is de secretaris van de internationale commissie.
- Project 41 | *Corpus des Astronomes Byzantins* : Dit internationaal project wordt geleid door de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique, onder leiding van de Anne Tihon (UCL). Het laatste volume werd gepubliceerd in 2016. Anders zijn in voorbereiding.
- Project 44 | *Corpus des Antiquités phéniciennes et puniques*: Eric Gubel (Royal Museums of Arts and History) leidt het Belgische team van dit project.
- Project 70 | *Iusti Lipsi Epistolae*: Dit project wordt geleid door Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten, onder leiding van Dirk Sacré (KUL). Een volume werden onlangs gepubliceerd:
 - ILE IX: *Iusti Lipsi Epistolae*, pars IX: 1596, ed. H. Peeters, Leuven: Peeters, 2019
- Project 72 | *Papyrus-Archives. Edition and Studies*: Prof. Willy Clarysse (KVAB) is de directeur van dit project. Laatste publicaties:
 - C. Römer, *The Fayoum project, the Themistou meris, The archaeological and papyrological survey*, Collectanea Hellenistica VIII A (398 pp.), 2019.
 - D. Bailey, *The Fayoum project, the Themistou meris, The ceramological survey*, Collectanea Hellenistica VIII B (348 pp.), 2019.
- Project 73 | *Corpus Rubenianum Ludwig Burchard*: Arnout Balis (VUB) is de directeur van dit project. Het laatst gepubliceerde publicatie is:
 - CRLB XIX.3 Portraits of Unidentified Sitters Painted in Antwerp, 2021.
- Project 83 | *Fontes Inediti Numismaticae Antiquae - FINA*: Prof. François de Callataÿ (ARB) is de directeur van het Belgische Comité van dit project, gerealiseerd in partnerschap met de Oostenrijkse Academie. De eerste publicaties worden verwacht voor 2022.
- Project 93 | *Corpus of Flemish Primitives*: Het project over Vlaamse primitieven, geleid door het Centrum voor de Studie van de Vlaamse Primitieven, werd in 2019 door de UAI aangenomen. Recente publicaties zijn onder meer:
 - B. Fransen, C. Stroo (eds.), *The Ghent Altarpiece. Research and Conservation of the Exterior*, Bruxelles (Institut royal du Patrimoine artistique), 2020 (430 p.)
 - D. Deneffe, J. Reyniers, *The Ghent Altarpiece. A Bibliography*, Bruxelles (Institut royal du Patrimoine artistique), 2020 (96 p.).
 - G. Steyaert, M. Postec, J. Sanyova, H. Dubois (eds.), *The Ghent Altarpiece. Research and Conservation of the Interior: the Lower Register*, Bruxelles (Institut royal du Patrimoine artistique), 2021 (205 p.).

ALGEMEEN SECRETARIAAT VAN DE UNION ACADÉMIQUE INTERNATIONALE

Sinds haar oprichting in 1919 is de Union Académique Internationale gevestigd in het Paleis der Academiën in Brussel. De Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique (ARB) is verantwoordelijk voor het secretariaat van de UAI. De vast secretaris van de ARB is algemeen de Algemeen Secretaris van de Unie.

1. Organisatie van bijeenkomsten

In 2021 hield de UAI 3 bijeenkomsten:

- Bijeenkomst van het Bestuur in Parijs, in februari;
- Bijeenkomst van het Bestuur online, in juni.
- De Algemene Vergadering die in november online werd gehouden.

De heer Didier Viviers, vast secretaris van de ARB, is de Algemeen Secretaris van de UAI.

2. Betrokkenheid van RASAB

Isabelle Algrain, medewerker van ARB, is ondermeer verantwoordelijk voor het secretariaat: contact met lidacademies en hun vertegenwoordigers, evaluatieproces van de 90 wetenschappelijke projecten van de Unie, de organisatie van de verschillende vergaderingen en conferenties, etc.

Zij nam deel aan alle vergaderingen als medewerker van het Secretariaat.

BIJLAGEN

LIJST VAN DE BELGISCHE VERTEGENWOORDIGERS IN FEDERATIES VAN ACADEMIES (2021)

ALLEA

	Luc Duerloo <i>KVAB, Klasse Menswetenschappen</i>
General Assembly	François de Callataÿ <i>ARB, Classe des Lettres et Sciences morales et politiques</i>
	Véronique Cabiaux <i>ARB, Classe Technologie et Société</i>
Horizon 2020 Working group <i>Working Group</i>	Didier Viviers <i>ARB, Classe des Lettres et Sciences morales et politiques</i>

CAETS

Board	Elisabeth Monard <i>KVAB, Klasse van de Technische Wetenschappen</i>
General Assembly	Paul Verstraeten <i>KVAB, Klasse van de Technische Wetenschappen</i>
Diversity <i>Steering Group</i>	Christiane Malcorps <i>KVAB, Klasse van de Technische Wetenschappen</i>
	Willy Van Overschée <i>KVAB, Klasse van de Technische Wetenschappen</i>

EASAC

Council	Michel Crucifix <i>ARB, Classe des Sciences</i>
Energy Steering Panel	Derrick Gosselin <i>KVAB, Klasse van de Technische Wetenschappen</i>
Crisis Resilience Working Group	Derrick Gosselin <i>KVAB, Klasse van de Technische Wetenschappen</i>
Regenerative Agriculture Working Group	Marc Van Montagu <i>KVAB, Klasse Natuurwetenschappen</i>
	Guy Smaghe <i>KVAB, Klasse Natuurwetenschappen</i>

ESAF

	Didier Viviers <i>ARB, Classe des Lettres et des Sciences morales et politiques</i>
	Joos Vandewalle <i>KVAB, Klasse van de Technische Wetenschappen</i>

Euro-CASE

Board	Luc Chefneux <i>ARB, Classe Technologie et Société</i>
	Joos Vandewalle <i>KVAB, Klasse van de Technische Wetenschappen</i>

Challenges for science and technology in the post-covid period Working group Platform	Erol Gelenbe <i>ARB, Classe Technologie et Société</i> <i>With implication of ARB members :</i> Guy Basseur, Luc Chefneux, Véronique Dehant, Jean-Paul Haton, Michel Judkiewicz and Bernard Rentier.

ISC

General Assembly & EU Group	Christoffel Waelkens <i>KVAB, Klasse Natuurwetenschappen</i>

UAI

Board	Didier Viviers, as Secretary General <i>ARB, Classe des Lettres et des Sciences morales et politiques</i>
General Assembly	Catheline Périer-D'leteren <i>ARB, Classe des Lettres et des Sciences morales et politiques</i>
	Carlos Steel <i>KVAB, Klasse Menswetenschappen</i>
	Maximiliaan Martens <i>KVAB, Klasse Kunsten</i>